

1 Postojanje posebnog postupka za sporove male vrijednosti

U Republici Hrvatskoj sporovi male vrijednosti uređeni su odredbama članka 457. – 467.a Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23; dalje u tekstu: ZPP), dok je europski postupak za sporove male vrijednosti prema Uredbi (EZ) br. 861/2007. Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti (u daljnjem tekstu: Uredba br. 861/2007) uređen odredbama članka 507.o – 507.ž ZPP-a.

1.1 Područje primjene postupka, prag

Sporovi male vrijednosti jesu sporovi u kojima se tužbeni zahtjev odnosi na potraživanje u novcu koje ne prelazi svotu od 1320,00 eura.

U postupku pred trgovačkim sudovima sporovi male vrijednosti jesu sporovi u kojima se tužbeni zahtjev odnosi na potraživanje u novcu koje ne prelazi svotu od 50.000,00 kuna.

Sporovima male vrijednosti smatraju se i sporovi u kojima se tužbeni zahtjev ne odnosi na potraživanje u novcu, a tužitelj je u tužbi naveo da pristaje da umjesto udovoljenja određenom zahtjevu primi određeni novčani iznos koji ne prelazi svotu od 1320,00 eura.

Sporovima male vrijednosti smatraju se i sporovi u kojima predmet tužbenog zahtjeva nije novčana svota, već predaja pokretne stvari čija vrijednost, koju je tužitelj u tužbi naveo, ne prelazi svotu od 1320,00 eura.

S druge strane, kod europskih postupaka u sporovima male vrijednosti, prema sadašnjem uređenju, Uredba br. 861/2007 primjenjuje se ako vrijednost zahtjeva ne prelazi 2 000 eura u vrijeme kada je obrazac tužbenog zahtjeva zaprimljen od strane nadležnog suda, isključujući sve kamate, troškove i naknade.

Postupak u sporovima male vrijednosti provodit će se i u povodu prigovora protiv platnog naloga ako vrijednost osporenog dijela platnog naloga ne prelazi svotu od 1320,00 eura.

U postupku u sporovima male vrijednosti postupak pred prvostupanjskim sudom mora se okončati u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od godine dana od podnošenja tužbe.

1.2 Prijava postupka

Sporovi male vrijednosti vode se pred općinskim ili trgovačkim sudovima prema pravilima o stvarnoj nadležnosti koja su propisana člancima 34. i 34.b ZPP-a.

Sporovi male vrijednosti pokreću se podnošenjem tužbe nadležnom sudu, odnosno podnošenjem prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave javnom bilježniku kada je protiv rješenja o ovrši podnesen je pravodoban i dopušten prigovor.

1.3 Obrasci

Obrasci, drugi zahtjevi ili izjave podnose se u obliku podnesaka, telefaksom ili elektroničkim putem, a koriste se samo kod europskih postupaka za sporove male vrijednosti prema Uredbi br. 861/2007.

Osim toga, ne postoje drugi unaprijed pripremljeni obrasci za pokretanje postupaka u sporovima male vrijednosti.

1.4 Pomoć

U ZPP-u ne postoje posebne odredbe o pravnoj pomoći u sporovima male vrijednosti, a stranku može u sporu male vrijednosti zastupati odvjetnik.

Ako su ispunjene pretpostavke propisane Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći („Narodne novine“, br. 143/13 i 98/19) stranke imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć.

Informacije o sustavu besplatne pravne pomoći u Republici Hrvatskoj dostupne su na mrežnoj stranici:

<https://pravosudje.gov.hr/besplatna-pravna-pomoc/6184>.

1.5 Pravila koja se odnose na izvođenje dokaza

U postupku u sporovima male vrijednosti stranke su dužne najkasnije u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznijetih činjenica.

U postupku u sporovima male vrijednosti u povodu prigovora protiv platnog naloga tužitelj je dužan najkasnije u podnesku predanom sudu u roku od 15 dana od primitka rješenja kojim je ukinut platni nalog, iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica.

U postupku u sporovima male vrijednosti u povodu prigovora protiv platnog naloga tuženik je dužan najkasnije u roku od 15 dana od primitka tužiteljevog podneska u kojem isti iznosi sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i predlaže dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica, iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica.

Stranke mogu na pripremnom ročištu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu ili u podnescima iz gore navedenih odredbi u kojima iznose sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica.

Nove činjenice i nove dokaze koje su stranke iznijele, odnosno predložile na pripremnom ročištu protivno gore navedenim odredbama sud neće uzeti u obzir.

U odnosu na samo izvođenje dokaza primjenjuju se opće odredbe ZPP-a. U skladu s time, u sporovima male vrijednosti dokazi mogu biti uviđaj, isprave, iskazi svjedoka, nalaz i mišljenje vještaka, iskaz stranaka, a sud odlučuje o tome koje će od predloženih dokaza izvesti radi utvrđivanja odlučnih činjenica.

Više o dokazima i izvođenju dokaza vidjeti informativni paket pod nazivom „Izvođenje dokaza – Republika Hrvatska“.

1.6 Pisani postupak

Postupak u sporovima male vrijednosti provodi se pisanim putem.

Sud će u postupcima u sporovima male vrijednosti održati ročište ako to smatra potrebnim radi provođenja dokaznog postupka ili ako barem jedna od stranaka podnese takav obrazloženi prijedlog. Sud će rješenjem odbiti prijedlog stranke za održavanje ročišta ako smatra, s obzirom na okolnosti slučaja, da se pravično vođenje postupka može osigurati i bez održavanja ročišta. Protiv rješenja kojim se odbija prijedlog stranke za održavanje ročišta nije dopuštena posebna žalba.

1.7 Sadržaj presude

S obzirom da ne postoje posebne odredbe o sadržaju presude u sporovima male vrijednosti, to se primjenjuju opće odredbe ZPP-a, odnosno članak 338. ZPP-a kojim je propisano da pismeno izrađena presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.

Uvod presude sadrži: naznaku da se presuda izriče u ime Republike Hrvatske, naziv suda, ime i prezime suca pojedinca, odnosno predsjednika vijeća, suca izvjestitelja i članova vijeća, ime i prezime ili naziv, osobni identifikacijski broj te prebivalište ili boravište, odnosno sjedište stranaka, njihovih zastupnika i punomoćnika, kratku oznaku predmeta spora, dan zaključenja glavne rasprave, naznaku stranaka, njihovih zastupnika i punomoćnika koji su toj raspravi prisustvovali te dan kad je presuda donesena.

Izreka presude sadrži odluku suda o prihvaćanju ili odbijanju pojedinih zahtjeva koji se tiču glavne stvari i sporednih traženja te odluku o postojanju ili nepostojanju potraživanja istaknutog radi prebijanja (članak 333. ZPP-a).

U obrazloženju sud će sumarno izložiti zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile. Sud će posebno navesti i obrazložiti koje je od tih činjenica utvrdio, zašto i kako ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i zašto te kako ih je ocijenio; sud će posebno navesti koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući o zahtjevima stranaka, a izjasnit će se, ako je to potrebno, i o stavovima stranaka o pravnoj osnovi spora te o njihovim prijedlozima i prigovorima o kojima nije dao svoje razloge u odlukama koje je već donio tijekom postupka.

U obrazloženju presude zbog ogluhe, presude zbog izostanka, presude na temelju priznanja ili presude na temelju odricanja iznijet će se samo razlozi koji opravdavaju donošenje takvih presuda.

1.8 Povrat troškova

Odluka o naknadi troškova postupka u sporovima male vrijednosti donosi se na temelju općih pravila ZPP-a, pri čemu je stranka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna protivnoj stranci i njezinu umješaću nadoknaditi troškove.

Ako su stranke djelomično uspjele u parnici, sud će najprije utvrditi postotak u kojemu je svaka od njih uspjela, zatim će od postotka one stranke koja je u većoj mjeri uspjela oduzeti postotak one stranke koja je u manjoj mjeri uspjela, nakon toga će utvrditi iznos pojedinih i iznos ukupnih troškova stranke koja je u većoj mjeri uspjela u parnici koji su bili potrebni za svrhovito vođenje postupka te će toj stranci odmeriti naknadu dijela takvih ukupnih troškova koji odgovara postotku koji je preostao nakon navedenog obračuna postotaka u kojima su stranke uspjele u parnici. Omjer uspjeha u parnici ocjenjuje se prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, vodeći računa i o uspjehu dokazivanja u pogledu osnove zahtjeva.

Neovisno o navedenom, sud može odrediti da jedna stranka naknadi drugoj stranci pojedine troškove primjenom članka 156. stavka 1. ZPP-a prema kojoj je stranka dužna neovisno o ishodu parnice nadoknaditi protivnoj stranci troškove koje je uzrokovala svojom krivnjom ili slučajem koji se njoj dogodio.

Ako su stranke djelomično uspjele u parnici u približno jednakim dijelovima, sud može odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove ili da jedna stranka naknadi drugoj stranci samo pojedine troškove primjenom gore navedenog članka 156. stavka 1. ZPP-a.

Sud može odlučiti da jedna stranka nadoknadi sve troškove koje su protivna stranka i njezin umješać imali ako protivna stranka nije uspjela samo u razmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi.

S druge strane, stranka je dužna neovisno o ishodu parnice nadoknaditi protivnoj stranci troškove koje je uzrokovala svojom krivnjom ili slučajem koji se njoj dogodio.

1.9 Mogućnost žalbe

U postupku u sporovima male vrijednosti dopuštena je posebna žalba samo protiv rješenja kojim se završava postupak.

Ostala rješenja protiv kojih je po ovom Zakonu dopuštena žalba mogu se pobijati samo žalbom protiv odluke kojom se postupak završava.

U ostalome u odnosu na podnošenje žalbe, primjenjuju se opće odredbe ZPP-a. Prema tome, protiv prvostupanjske presude odnosno rješenja u sporovima male vrijednosti, stranke mogu podnijeti žalbu u roku od petnaest dana od dana dostave prijepisa presude odnosno rješenja.

Presuda ili rješenje kojim se završava spor u postupku u sporovima male vrijednosti može se pobijati samo zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. ZPP-a, osim zbog povrede iz članka 354. stavka 2. točke 3. ZPP-a.

Posljednji put ažurirano: 16/03/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.